

Kiusaamisen vastainen toiminta Kasavuoren koulussa lukuvuonna 2017-18

[Kiusaamisen vastainen toiminta Kasavuoren koulussa lukuvuonna 2017-18](#)

[Kiusaamista ennalta ehkäisevä työ](#)

[Opetussuunnitelma](#)

[Kasavuoren koulun omat tavat kiusaamisen ehkäisyssä:](#)

[Luokkatasotiimit tekevät paljon arjen työtä kiusaamisen ehkäisemiseksi](#)

[Asioiden seuraaminen ja kartoitus](#)

[Oppilaanohjaus ja oppilaan hyvinvointi -oppiaine](#)

[Kiusaamiseen puuttuminen: REILU-malli](#)

[Oppilaiden välisten ristiriitojen selvittäminen: Restoratiivinen sovittelu](#)

Kiusaamisen vastaisen toiminnan kokonaissuunnittelusta Kasavuoren koulussa vastaa *yhteisöllinen hyvinvointiyksikkö* (YHY), jonka jäseniä ovat kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi, oppilaanohjaaja ja restoratiivisen sovittelun vastuopettaja. Ryhmän vetäjänä toimii rehtori. Yhteisöllinen hyvinvointiyksikkö tekee tiivistä yhteistyötä pedagogisen tuen ryhmän (apulaisrehtori, erityisopettajat, oppilaanohjaaja ja psykologi), opettajien luokkatasotiimien sekä koulun johtoryhmän kanssa.

Kiusaamisen vastainen työ jakautuu ennaltaehkäisevään työhön sekä kiusaamiseen puuttumisen työhön. Näitä kuvataan seuraavassa tarkemmin.

Kasavuoren koulussa oli aiemmin käytössä KiVa-toimintamalli. Ajan kuluessa Kasavuoressa kuitenkin todettiin, että KiVa-tuntimateriaalit ja malli kokonaisuudessaan eivät enää vastanneet yläkoulun arkea. Todettiin järkevämmäksi kehittää koulun omaan toimintakulttuuriin sopiva malli, jolle annettiin nimi REILU.

Kiusaamista ennalta ehkäisevä työ

Opetussuunnitelma

OPS2016: Luku 4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Koulun arki on turvallista

Koulu on turvallinen paikka olla ja opiskella. Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa on työrauha ja opiskelu sujuu esteettömästi. Työrauhaa edistetään monin keinoin, joista keskeisimpiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, kodin ja koulun yhteistyö sekä kaikkien yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja

kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan ja turvallisuuden tunteen rakentumiselle. Työrauhan turvaamiseksi kouluissa on käytössä opetussuunnitelman perusteiden mukaiset suunnitelmat.

OPS2016: Luku 5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Koulussa tehdään yhteistyötä

Koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja koulutyönsä sekä ryhmänsä toiminnan suunnitteluun. Monipuolinen oppilastoiminta antaa oppilaille mahdollisuuden osallistua koulun päätöksentekoon ja vaikuttaa kouluyhteisön toimintaan.

Kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan ja edistetään oppilaan kasvua, hyvinvointia ja oppimista. Oppilas, opettaja ja huoltajat kokoontuvat vuosittain kolmikantakeskusteluun. Opettaja ja huoltaja kuulevat oppilasta ja käyvät vuoropuhelua oppilaalle tärkeistä koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Kolmikantakeskustelun lisäksi opettaja käy oppilaan kanssa erilaisia arviointikeskusteluja.

OPS2016: Luku 6. Arviointi: Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymisen ohjaus sekä käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Siihen osallistuu koulun koko kasvuyhteisö. Oppilasta ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Hänelle opetetaan asiallista, tilannetietoista käyttäytymistä ja hyviä tapoja koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Käyttäytymisen arvioinnin lähtökohtana on hyvän käytöksen vahvistaminen. Käyttäytymisen arviointi kuuluu kaikkiin koulun tilanteisiin. Oppilaan itsearviointi on tärkeä osa käyttäytymisen arviointia. Luokanopettaja/luokanohjaaja käy oppilaan kanssa käyttäytymistä koskevan arviointikeskustelun marras-joulukuun aikana. Käyttäytymiseen ja sen arviointiin liittyviä asioita käsitellään myös kolmikantakeskusteluissa, joita pidetään tammi-helmikuussa.

Käyttäytymisen arviointi vuosiluokilla 1-9 perustuu seuraaviin tavoitteisiin:

Yhdessä toimiminen

Oppilas

- käyttäytyy arvostavasti muita oppilaita, koulun aikuisia ja ympäristöä kohtaan
- noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä
- noudattaa oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteita

Turvallinen ja välittävä yhteisö

Oppilas

- antaa itselleen ja muille työrauhan
- ylläpitää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta koulun kasvuyhteisössä
- ylläpitää myönteistä ja kannustavaa ilmapiiriä

Kasavuoren koulun omat tavat kiusaamisen ehkäisyssä:

Olen reilu, ystävällinen ja kannustava.

Toimin siten, että jokaisen on hyvä keskittyä työskentelyyn.

Koko kouluyhteisö pitää kiinni tehdyistä sopimuksista.

Avoimella asenteella eteenpäin.

Luokkatasotiimit tekevät paljon arjen työtä kiusaamisen ehkäisemiseksi

- ryhmäytymis- ja toimintapäivät
- erilaiset oppilaiden kanssa yhdessä järjestettävät tempaukset, luokkien omat talkoot opintoretkien hyväksi
- luokkatasojen yhteiset monialaiset oppimiskokonaisuudet, joissa oppilaat tutustuvat toisiinsa ja tekevät töitä yhdessä, esim. v17 "Hyvän tekeminen - ikäpolvet yhdessä"
- oppilaiden rohkaiseminen siihen, että kiusaamisesta ja muista ristiriitatilanteista kerrotaan aikuiselle. Luokanohjaaja on oppilaan tutuin aikuinen koulussa ja tämän vuorovaikutussuhteen vahvistaminen yhteisen tekemisen kautta on tärkeää kiusaamisen vastaista työtä - tutulle aikuiselle on helpompi kertoa asioista ja luokanohjaaja myös huomaa herkemmin, jos oppilaan mieltä painaa jokin asia
- koulun toimintamallien tutuksi tekeminen luokanohjaajan tunneilla
- tiimit suunnittelevat yhdessä luokanohjaajantuntien sisällöt ja ottavat tilanteen mukaan teemaksi myös vuorovaikutukseen ja kiusaamiseen liittyviä asioita
- hyvinvointi- ja tasa-arvotekojen tarjottimen kokoaminen lukuvuoden aikana

Asioiden seuraaminen ja kartoitus

- nivelvaihe 6lk-7lk: nivelpalaverit kaikkien niiden alakoulujen kanssa, joista oppilaita Kasavuoreen tulee, tarpeellisten tietojen (kiusaaminen) huomioiminen yläkoulun luokkajakoja tehdessä
- kyselyt oppilaille, kartoitukset luokkien sosiaalisista suhteista ja kiusaamisen kokemisesta
- yhteisöllisen oppilashuollon ja luokanohjaajien suunnitelmalliset tapaamiset
- pieniinkin signaaleihin tarttuminen, havainnoista kertominen luokanohjaajalle ja/tai YHYlle

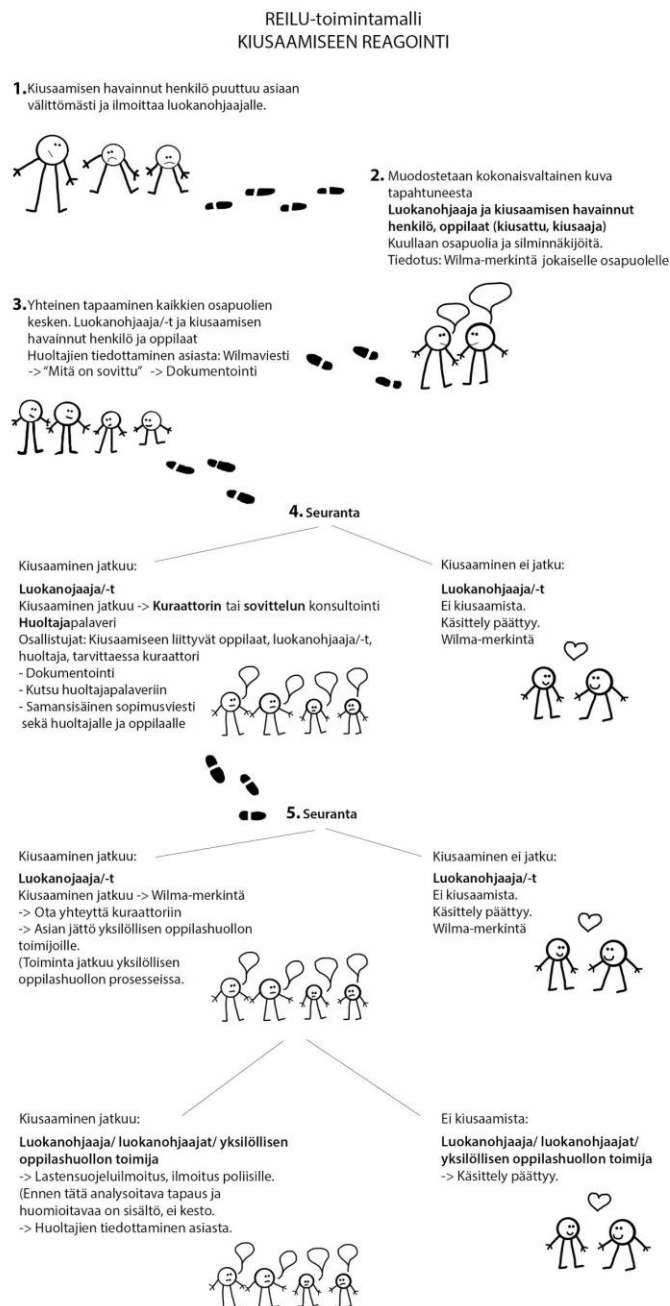
Oppilaanohjaus ja oppilaan hyvinvointi -oppiaine

7-luokan oppilaanohjauksen tunneilla OPO ja kuraattori ovat käsitelleet kiusaamisaihetta yhdessä yhden oppitunnin ajan.

Sen lisäksi OPO-tunneilla on kulkenut "punaisena" lankana kunnioitus, kannustus sekä ystävällisyys-teema. Toisen kohtaamisia on harjoiteltu myös ja sen myötä huomatuksi tulemistä sekä luokassa olemista.

7. luokalla uuden opetussuunnitelman mukainen oppiaine Oppilaan hyvinvointi sisältää myös paljon teemoja, jotka tukevat kiusaamisen ennaltaehkäisyä.

Kiusaamiseen puuttuminen: REILU-malli

Oppilaiden välisten ristiriitojen selvittäminen: Restoratiivinen sovittelu

Restoratiivista sovittelumallia käytetään erilaisissa oppilaiden välisissä ristiriitatilanteissa, ei kuitenkaan selkeään kiusaamiseen puuttumisen ensisijaisena mallina (silloin on kyseessä em. REILU-malli). Kiusaamistapausten selvittelyssä voidaan konsultoida restoratiivisen sovittelun vastuuhenkilöitä siitä, sopiiko tilanne sovitteluun. Restoratiivisessa sovittelussa

aikuiset ohjaavat nuorten välisiä keskusteluja, toimivat tukena ja apuna tilanteen selvittämisessä, sopimusten tekemisessä sekä jatkoseurannassa. Kasavuoren koulun kaksi opettajaa ovat kouluttautuneet restoratiivisen sovittelun ohjaajiksi. Heille on varattu yhteinen aika lukujärjestykseen sovittelutoimintaa varten. He myös jakavat sovittelutaitoa muulle työyhteisölle.

Restoratiivinen sovittelu

Erilliskeskustelut: Teemat 1-3.

Pelissäännöt:

Puolueettomuus, vaitiololupaus,
vapaaehtoisuus, ratkaisukeskeisyys (ei
rangaistuksia eikä syylistämistä)

Teema 1.

Jokaisella on ainutlaatuinen ja arvokas näkökulmansa.
Mitä tapahtui?

Teema 2.

Ajatukset vaikuttavat tunteisiin ja tunteet vaikuttavat tekoihin.
Mitä ajattelit? Miltä se tuntui?

Teema 3.

Empatia ja toisten huomioiminen.
Keihin kaikkiin tämä on vaikuttanut?

Sovittelutilanne: Teemat 1-5.

Teema 4.

Tarpeiden tunnistaminen ja kohtaaminen luovat pohjan
kestäville ratkaisuille.
Mikä auttaisi sinua tämän tilanteen korjaantumiseen?

Teema 5.

Luottamus ja voimaantuminen.
*Miten tilanne ratkaistaan? Mitä voisit luvata?
Kuka voi tukea sinua sopimuksen toteuttamisessa?*